
DICHTERBIJ

De prijs voor vluchten is levenslang

Vier jaar later. Nog steeds geen duidelijkheid over zijn verblijf in Nederland. De onzekerheid over zijn toekomst heeft hem onzeker gemaakt, alsof er ieder moment een storm kan losbreken. Iedere brief die ik naar de hoofdgeneeskundige van de inspectie stuur vertraagt zijn uitwijzing. Wanneer de inspectie geen brief meer krijgt, zal hij teruggestuurd worden.

Gisteren is hij weer eens bij de inspectie geweest en heeft hij de inspecteur gevraagd mij niet meer lastig te vallen over het schrijven van allerlei brieven.

De inspecteur had gezucht en gevraagd wat hij dan wilde. "Gewoon, gelukkig worden", had hij geantwoord en er meteen aan toegevoegd dat hij terug zou keren naar zijn land als dat moest want "zo kan ik niet gelukkig worden".

Hij vertelt me het verhaal en trekt zijn schouders op. Hij verontschuldigt zich voor al het werk, al die brieven die ik moet schrijven omdat ze zijn brieven niet geloven. Dat vindt hij nog het vervelendst van alles. Hij wordt niet geloofd.

Hij is 23 jaar en op zijn negentiende is hij naar Nederland gekomen.

Verwaarloosd door zijn ouders in een verscheurd land. Op zijn twaalfde vluchtte hij het huis uit om veiligheid te zoeken bij een terreurbeweging. Op zijn negentiende realiseerde hij wat hij aan het doen was en vroeg zich verwaasd af waarom hij aan zoiets had meegedaan. Vanaf dat moment kon hij alleen nog maar vluchten. Of de regering zou hem pakken, of de vrienden van de verzetsbeweging.

Deserteurs krijgen levenslang.

Na de vlucht ging het overleven verder, nu op een plek die totaal onbekend voor hem was. Weinig affectie gevoeld, behalve van zijn moeder. Wanneer hij over haar spreekt, komen de tranen zachtjes aanrollen. Zij is dood. Waarom heeft Allah hem dit leven gegeven ?

De eerste gesprekken met hem verliepen voor hem in een toestand van totale wanhoop. " You must teach me!", riep hij meerdere keren. Ik voelde het als een onmogelijke opdracht.

Hij heeft meer meegemaakt dan ik ooit hoop te moeten ervaren. Hij is het voorbeeld van de Vietnam-veteraan uit Amerika. Niet geliefd op de eigen bodem, geen vrede op de plek waar hij woont. Het zal altijd beter zijn, daar op de plek waar hij niet is.

Palestina is voor hem een ideaal waarin hij niet meer geloofd. Een verwrongen identiteitsontwikkeling staat er in zijn dossier, en nog een verhaal over schuld en depressies.

Met andere vluchtelingen wil hij niet omgaan. Allemaal dezelfde pijn die hij steeds voelt. Hij wil niet langer met zichzelf geconfronteerd worden. Zijn grote donkere ogen zoeken steun in die van mij. "Waarom moet ik leven?" Een hulpverlenersantwoord of wedervraag is snel gesteld, maar een toerist die de weg kwijt is krijgt toch ook niet de wedervraag "waarom wilt u dat weten?".

Hij ziet m'n geworstel met het antwoord en veel meer dan " ik zou 't niet weten, behalve dan het feit dat je

in de laatste vier jaar meer bij die vraag hebt stilgestaan dan je daarvoor in 19 jaar hebt gedaan", weet ik niet naar buiten te brengen . Hij kijkt even voor zich uit en komt dan met tranen in zijn ogen naar me toe; "You 've teached me enough. I'v e got to do it by myself.

But can I sometimes come back to you"
Ik knik en voel even later twee Arafat-kussen op m'n gelaat.

Gerard Lohuis

Zwijgende woorden

Praat te veel
Maar kan niks zeggen
Op zoveel woorden
zit een slot

Er zijn geen woorden
Voor de plaatjes
en de spoken
in mijn hoofd

Niks vergeten
Net niet weten;
verboden films
en verloren tijd

Woorden - dansen,
goochelaar
praat de afstand
en de angst

Stik in woorden,
Stik in zwijgen
Stik in weten;
eenzaamheid

Ben gevangen
in het weten -
verboden weten
voor altijd.

Marlieke de Jonge